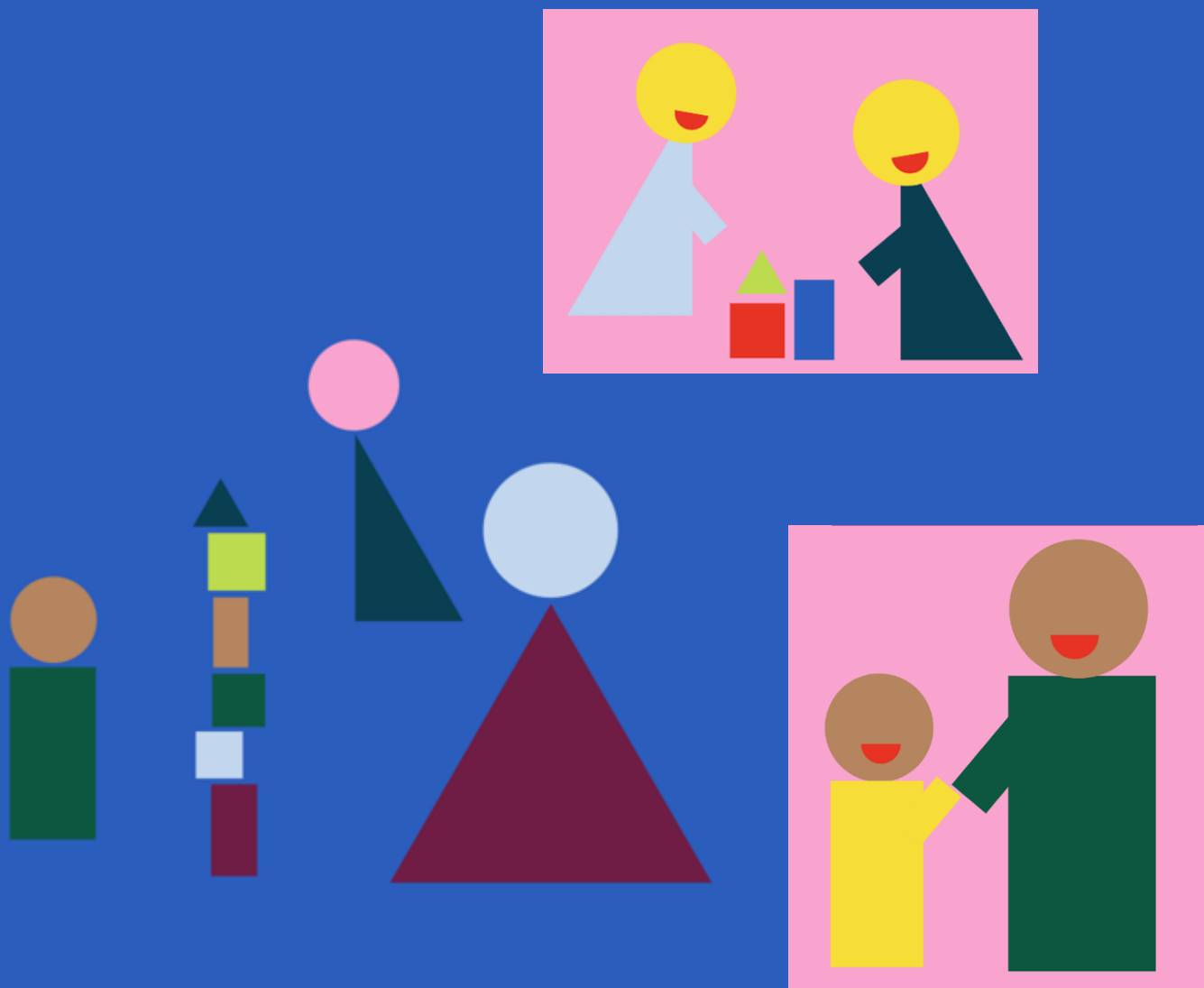

RAMBERG BARNEHAGE

ÅRSPLAN 2026-2027

MOSS KOMMUNE

Mangfoldige Moss - Varmere -Skapende - Grønnere

Moss
kommune

Innholdsfortegnelse

OM RAMBERG BARNEHAGE.....	3
AVDELINGENE VÅRE	4
FORMÅLET MED ÅRSPLANEN	5
BARNEHAGENSFORMÅL OG INNHOLD	5
HOVEDMÅL, ORGANISERING OG PLANFORANKRING.....	5
VISJON OG KVALITET FOR BARNEHAGER I MOSS KOMMUNE.....	6
BARNEHAGENS VERDIGRUNLAG	7
FOKUSOMRÅDE BARNEHAGEÅRET 2026-2027	8
REFLEKSON FOR INKLUDERENDE FELLESSKAP - RIF	8
LEK OG RELASJONER I UTEMILJØET.....	8
PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING	9
PLANER	9
VURDERINGER	9
DOKUMENTASJON	10
BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER.....	10
PROSJEKTARBEID	10
PROSJEKT UTELIV 2026/2027	11
PROGRESJON	12
OMSORG	12
LIVSMESTRING OG HELSE	13
VENNSKAP OG FELLESSKAP	13
LEK.....	14
LÆRING	14
DANNING	15
DEMOKRATI OG BARNSMEDVIRKNING	15
MANGFOLD, LIKESTILLING OG LIKEVERD.....	16
SPRÅK OG KOMMUNIKASJON.....	16
BARNEHAGENS DIGITALE PRAKSIS	17
BÆREKRAFTIG UTVIKLING.....	17
PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ OG MOBBING.....	18
UTEN VOLD	19

MAT OG KOSTHOLD I BARNEHAGEN	19
BURSDAGSMARKERING I BARNEHAGEN	20
RAMMEPLANENS 7 FAGOMRÅDER	20
BARNEHAGESTART OG FORELDREAKTIV TILVENNING	21
FORELDREAKTIV TILVENNING	21
OVERGANGER I BARNEHAGEN	22
ALDERSGRUPPER PÅ TVERS	22
SAMMENHENG MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	23
EKSTERNE SAMARBEIDSPARTNERE	23
SAMMARBEID MED HØYSKOLEN I ØSTFOLD	23
FORELDRESAMARBEID	24
FORELDREMEDVIRKNING OG SAMARBEIDSUTVALG	24
AUGUST OG SEPTEMBER	25
OKTOBER OG NOVEMBER	26
DESEMBER	27
JANUAR OG FEBRUAR	28
MARS OG APRIL	29
MAI	30
JUNI OG JULI	31
VIKTIGE DATOER FOR BARNEHAGEÅRET 26/27	32

DAGSRYTME

KI 07.00–09.30 Velkomst og innelek.

KI 07.30–08.30 Frokost

KI 08.30–09.30 Fri lek

KI 09.30–11.00 Grupper og planlagte aktiviteter

KI 11.00–11.30 Lunsj

KI 11.30 –14.00 Bleieskift, stell, søvn og utelek

KI 14.00–14.30 Ettermiddagsmåltid (og bleieskift)

KI 14.30–16.45 Lek og avskjed

OM RAMBERG BARNEHAGE

Ramberg barnehage ligger i naturskjønne omgivelser på Jeløy. Vi er en mellomstor barnehage med 4 avdelinger og ca 60 barn. Vi har to småbarnsavdelinger og to storbarnsavdelinger. Barnehagen har Ramberg skole som nærmeste nabo og vi har et tett samarbeid med skolen om overgangen fra barnehage til skolestart.

En av barnehagens største styrker er vårt flotte og varierte uteområde. Her har barna rike muligheter for fysisk utfoldelse, lek og utforskning gjennom hele året. Uteområdet er tilrettelagt for både rolige aktiviteter og mer utfordrende lek, og gir rom for kreativitet, samarbeid og mestring. Vi bruker uteområdet aktivt som en pedagogisk arena, hvor naturen og omgivelsene blir en naturlig del av barnas læring og utvikling.

Ramberg barnehage har en unik beliggenhet med nærhet til skog, natur og et variert nærmiljø. Dette gir oss svært gode muligheter for turer og opplevelser utenfor barnehagens område. Vi benytter nærområdet aktivt til både spontane småturer og planlagte oppdagelsesferder. Skogen gir barna erfaring med naturen i alle årstider, og legger til rette for undring, utforskning og fysisk aktivitet. Samtidig gir nærmiljøet oss tilgang til ulike møteplasser og læringsarenaer som bidrar til å utvide barnas perspektiv og erfaringer.

Gjennom vårt fokus på relasjoner og lek i utemiljøet ønsker vi å legge til rette for inkluderende fellesskap der alle barn opplever tilhørighet, glede og mestring. Vi ser på uteområdet som en viktig arena for samspill, vennskap og felles opplevelser, hvor barna får utvikle sosiale ferdigheter gjennom lek og bevegelse.

Med refleksjon som arbeidsmetode arbeider vi kontinuerlig med å utvikle vår praksis, slik at vi best mulig kan støtte barnas lek og relasjoner. Vi er tilstedeværende voksne som undrer oss sammen med barna, og som aktivt legger til rette for gode møteplasser og positive samspill i hverdagen.

Velkommen til Ramberg barnehage – et sted der relasjoner, lek og fellesskap står i sentrum

AVDELINGENE VÅRE

Blå (1-3 år)

Telefon: 400 32 261

Pedagogisk leder: Ann Kristin Breiseth
Ann.Kristin.Breiseth@moss.kommune.no

Grønn (1-3 år)

Telefon: 456 12 619

Pedagogisk leder: Sara Rismyhr
Sara.Rismyhr@moss.kommune.no

Gul (3-6 år)

Telefon: 474 66 176

Pedagogisk leder: Ann Marie Jensen
Ann.Marie.Jensen@moss.kommune.no

Rød (3-6 år)

Telefon: 947 91 151

Pedagogisk leder: Lajla Bråthen Frederiksen
Lajla.Brathen.Frederiksen@moss.kommune.no

Barnehagestyrer: Anita Greenwood

Tlf: 47485362

Anita.greenwood@moss.kommune.no

Kontaktinformasjon

Adresse: Bjerkealléen 38, 1512 Moss

Åpningstid: 07.00-16.45

www.moss.kommune.no

FORMÅLET MED ÅRSPLANEN

Årsplanen er et levende dokument som barnehagepersonalet hvert år utarbeider og tilpasser etter barnehagens mål, satsningsområder og arbeidsmetoder. Årsplanen bygger på styrende dokumenter som Rammeplan for innhold i barnehagen, Lov om barnehage, FNs barnekonvensjon og Moss kommunes overordnede planer og føringer. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagens personal, en kilde til informasjon for foreldre og samarbeidspartnere.

BARNEHAGENSFORMÅL OG INNHOLD

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering og krenkelser. Hos oss er vi opptatt av at alle barn skal oppleve trygge relasjoner og bli møtt med annerkjennelse og glede. Vi legger til rette for at barna skal få være den de er, få medvirke i hverdagen, trives og få et godt barnehageliv. I barnas møte med motgang og mestring er vi til stede og gir støtte slik at barna utvikler god selvfølelse og et godt selvbilde. I samarbeid med foreldre skal vi tilrettelegge for at barna skal trives, oppleve mestring og progresjon, og ha noe å strekke seg etter.

HOVEDMÅL, ORGANISERING OG PLANFORANKRING

Kommuneplanens samfunnsdel har tre hovedmål. For barnehagene er hovedmålet **«I Moss er alle inkludert og opplever tilhørighet, trygghet og mestring»** et felles og overordnet mål for all barnehagepraksis.

Kongstanken i kommunalområdet kultur, oppvekst og aktivitet (KOA) er **at kultur, oppvekst og aktivitet i fellesskap skal bidra til deltakelse for alle, sikre like muligheter og skape varige endringer som forebygger utenforskap**. Enhet barnehage er organisert under kommunalområdet KOA, og er en viktig del av et helhetlig oppvekstløp.

Barnehagen bidrar innenfor følgende fire satsingsområder:

- Attraktiv by med mangfoldige muligheter
- Trygg start og god oppvekst
- Helhet og sammenheng for innbyggerne
- Utdanning og arbeid for alle

Barnehageplanen er en politisk vedtatt fag- og temaplan som beskriver hvordan barnehagene i kommunen skal arbeide. Planen inneholder en tiltaksplan, og det forventes at barnehagene arbeider systematisk med tiltakene gjennom hele fireårsperioden planen gjelder for.

VISJON OG KVALITET FOR BARNEHAGER I MOSS KOMMUNE

Moss kommunes visjon: «[Mangfoldige Moss – varmere, skapende, grønnere](#) », står sentralt i barnehagens arbeid. Med utgangspunkt i visjonen er det utviklet felles kvalitetsprinsipper og kvalitetsstandarder, som skal skape en felles forståelse av kvalitet, gi retning for det pedagogiske arbeidet og sikre god praksis på tvers av barnehagene.

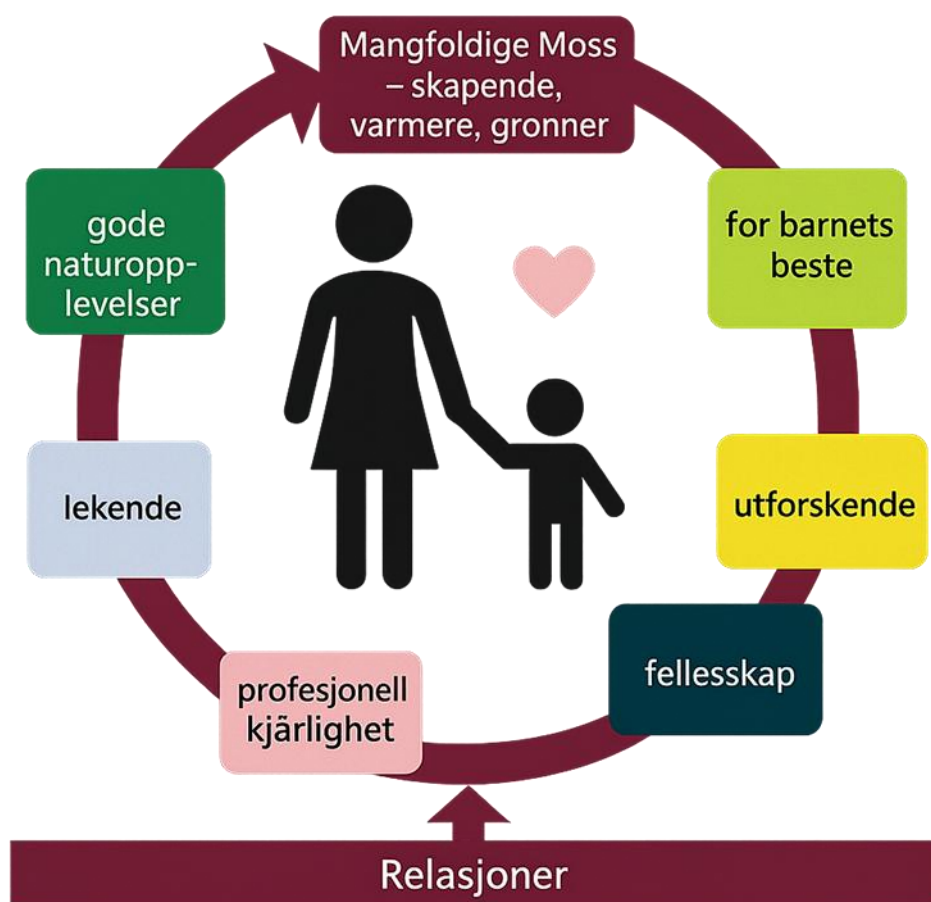
De felles kvalitetsstandardene omfatter tilvenning, kosthold og digital praksis.

Kvalitetsprinsippene:

- For barnets beste
- Felleskap
- Gode naturopplevelser.
- Utforskende
- Profesjonell
- Lekende

Som en grunnmur for etterlevelse av disse prinsippene ligger relasjoner.

Under avsnittet «Barnehagens verdigrunnlag» beskriver vi måten kvalitetsprinsippene kommer til uttrykk i Ramberg barnehage.

BARNEHAGENS VERDIGRUNLAG

FOR BARNETS BESTE

Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn og alle barn skal få den støtten de trenger for å kunne oppleve utvikling. I den daglige praksisen skal vi jevnlig stille oss spørsmålet om det vi gjør er til barns beste. Dette innebærer også at vi som personale reflekterer og utvikler vår egen praksis.

FELLESKAP

Vi utvikler fellesskapet i barnehagen gjennom å ha fokus på trygghet, tilhørighet og relasjoner. Vi er opptatt av felles opplevelser, av å hjelpe hverandre og å stimulere gode barn-barn relasjoner, fordi dette bygger trygghet og tilhørighet. Dette er viktige arbeidsmåter for oss i arbeidet mot mobbing i barnehagen

PROFESJONELL KJÆRLIGHET

Vi bruker både hjertet og hodet i arbeidet med barn. Vi ser hvert barn og viser glede i møtene med barna. Vi voksne har ansvar for at voksen-barn relasjoner skal være gode. Vi bruker den autoritative voksenstilen, hjertemodellen og trygghets sirkelen for å sikre gode relasjoner. Vi er opptatt av å skape varme i relasjoner, og det betyr blant annet at barna skal ha forutsigbare rammer og at voksne tilpasser sin måte å arbeide på, etter barnets beste. **CODE NATUROPPLEVELSER**

Vårt uteområde gir barna våre gode muligheter for møtet med naturen hver dag. Vi er mye på tur og skaper gode naturopplevelser gjennom tilpasning og tilrettelegging for den enkelte samtidig som vi skaper felles opplevelser. Vi bruker mye tid ute, uansett årstid.

UTFORSKENDE

Vi har et felles fokus, er nysgjerrige og vi undrer oss sammen. Samtidig skal barna være medvirkende i sin egen læring. Det betyr for oss at vi følger barns interesse og at veien/prosessen er viktigere enn målet.

LEKENDE

Vi har utarbeidet felles og individuelle målsettinger for å være aktive og tilstedeværende i barns lek. Det er personalets ansvar å lære barna at det er rom for alle i leken, legge ut nye lekespor og hjelpe barna til å videreutvikle leken og øke lekekompetansen.

FOKUSOMRÅDE BARNEHAGEÅRET 2026-2027

REFLEKSON FOR INKLUDERENDE FELLESSKAP - RIF

Vårt tidligere utviklingsarbeid med REKOM og læringsmiljøsenderet er avsluttet, men vi ønsket å fortsette å fordype oss i temaet «inkluderende fellesskap»

Vi har inngått et samarbeid med OsloMET og 3 andre barnehager, Reier, Bredsandkroken og Røysåsen. Dette prosjektet har som mål å utvikle inkluderende praksis gjennom refleksjon og systematisk kompetanseutvikling. Samarbeidet finansieres gjennom midler fra Statsforvalteren, gjennom regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage (REKOM / REKOMP)

Hovedmål: Å utvikle og implementere inkluderende praksiser i barnehagene gjennom refleksjon, kompetanseheving og systematisk ledelse av utviklingsarbeid.

Delmål: Å utvikle og ta i bruk refleksjonsverktøy og strukturerte samtaler for å fremme inkluderende praksis.

I arbeid med utviklingsprosjektet vil refleksjon over egen praksis i lys av ny teori om temaet være sentralt. Som pedagogisk virksomhet må barnehagen være i endring og utvikling og på den måten være en lærende organisasjon som er i stand til å møte nye krav og utfordringer. For å utvikle kvaliteten i barnehagen må personalet også utvikle sin kompetanse.

LEK OG RELASJONER I UTEMILJØET

For dette barnehageåret har vi valgt å ha et særlig fokus på relasjoner og lek i utemiljøet og på tur. Vi ønsker å legge til rette for inkluderende fellesskap der alle barn opplever tilhørighet, glede og mestring. Uteområdet og turene våre er viktige arenaer for samspill, vennskap og felles opplevelser, hvor barna får utvikle sosiale ferdigheter gjennom lek og bevegelse.

Dette fokuset er tett knyttet til vårt pågående utviklingsarbeid, hvor hovedmålet er å utvikle og implementere inkluderende praksiser i barnehagen. Gjennom refleksjon som arbeidsmetode arbeider vi systematisk med å styrke personalets kompetanse og bevissthet i møte med barna og hverandre. Ved å reflektere over egen praksis, ønsker vi å skape varige endringer i våre handlingsmønstre som bidrar til å sikre et inkluderende fellesskap for alle barn.

Vi er tilstedeværende voksne som aktivt deltar i barnas lek, undrer oss sammen med dem og legger til rette for gode relasjoner og positive samspill. Gjennom målrettet arbeid, felles refleksjon og kontinuerlig utvikling av praksis, jobber vi for at alle barn skal oppleve å være en verdifull del av fellesskapet.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

Planlegging, dokumentasjon og vurdering henger sammen. En god plan bygger videre på opplevelser, erfaringer og nysgjerrighet, og for å kunne ta med å oss nyttig kunnskap videre, må vi dokumentere og vurdere. Å dokumentere i barnehagen handler om å synliggjøre barnehagens innhold og arbeidsmåter, barnas trivsel, voksenrollen, læringsprosesser og utvikling. Systematisk plan og vurderingsarbeid er med på å sikre at barnehagen er en lærende organisasjon.

PLANER

Vi utarbeider planer for å iverksette overordnede mål fra barnehageloven og rammeplan. Dette gjør vi ved å utarbeide årsplan, og periodeplaner, hvor barnas behov, interesser, forutsetninger og erfaringer vektlegges. Lengden på prosjekter, vil variere og er avhengig av barnas interesser. Vi har faste ledermøter, avdelingsmøter, gruppemøter og planleggingsdager. Barnehagen er en pedagogisk virksomhet og styrer, pedagogiske ledere og barnehagelærerne har ansvar for å sikre planlegging, dokumentasjon og vurdering, og legge til rette for at alle ansatte, barn og foreldre kan medvirke.

VURDERINGER

Barnehagens skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Dette innebærer at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut ifra nasjonale og lokale styringsdokumenter. De ansattes møte- og plantid er viktig for å fremme systematisk refleksjons og vurderingsarbeid, og vurderingene skal ligge til grunn for videre arbeid. Vi vurderer også fortløpende med barna for å fremme barnas medvirkning. Kunnskap om barnegruppen og det enkelte barns trivsel, læring og utvikling er avgjørende for å sikre at vi legger til rette for at alle barn får et barnehagetilbud i tråd med barnehageloven og rammeplan.

Vi vurderer på denne måten:

- Periodeplaner • Foreldresamtaler og foreldresamarbeid
- Prosjektmøter- De planlagte samtalene med barna, ta med barna i forkant inn i planleggingen, og i etterkant altså i vurderingene
- barnesamtaler.
- Observasjon, praksisfortellinger og caser
- Bruker foreldreundersøkelsen og formsundersøkelsene med tema «Tilvenning i barnehagen» og «overgang for liten til stor»

Det vurderes også gjennom observasjon og refleksjon rundt det daglige arbeidet.

DOKUMENTASJON

Hos oss er dokumentasjon viktig for å fremme refleksjon og læring i barnegruppen og personalgruppen. Vi bruker også dokumentasjon for å synliggjøre barnas lek, læring, utvikling og trivsel.

Vi dokumenterer vår pedagogiske praksis på denne måten:

- Periodeplanen viser hva vi skal og viser hva vi har gjort
- Bilder og tilbakeblikk i Visma jevnlig
- TRAS og ALLE MED • Barnesamtaler • Foreldresamtaler • Oppstartssamtaler
- Referat fra ulike møter som, avdelingsmøter, ledermøter, utviklingssamtaler, personalmøter, su- møter, medbestemmelse, foreldremøter, HMS-møter
- Evalueringer i etterkant av arrangementer/markeringer og prosjekter

BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER

Vår viktigste arbeidsmetode er å legge til rette for trygge, omsorgsfulle, og anerkjennende relasjoner, for barna og deres familier, og innad i personalet. Vi vet at barn som blir møtt i trygge relasjoner har bedre psykisk helse, og bedre emosjonell, sosial og kognitiv utvikling. For å kunne være trygge voksne, jobber vi med å ha en aktiv tilbakemeldingskultur mellom personalet, og med foreldrene. Vi legger spesielt vekt på at ansvaret i relasjonen alltid ligger hos oss voksne i barnehagen. Vi må selv være bevisste, og kunne reflektere over våre egne mønstre, og hvilke holdninger vi har til hvert enkelt barn. Dette gjør vi fordi vi mener at voksne som sikrer varme relasjoner, er kilden til kvalitet i barnehagen, og dette er vår sikreste arbeidsmetode for barnas progresjon og måloppnåelse.

Vi bruker «Trygghetssirkelen» som inspirasjon til god og trygg tilknytning.

Trygghetssirkelen er en modell som bygger på forskning rundt tilknytning, og som viser barnas grunnleggende behov. Tilknytning og utforsking henger sammen, der vi kan forklare tilknytning ut ifra barnas avhengighet og behov for beskyttelse, mens utforsking handler om barnets selvstendighet og behov for å undersøke og mestre verden.

PROSJEKTARBEID

En av metodene våre for å fremme læring og la barna medvirke i egen hverdag, er å jobbe med prosjekter. Vi ønsker å skape et miljø som oppmuntrer barna til å være nysgjerrige, utforske, oppdage og gi rom for barnas innspill i prosessen.

Vi ønsker å skape undring og nysgjerrighet hos barna ved å utforske sammen, og oppmuntre barn til å stille spørsmål. Sammen utforsker vi ulike materialer og ressurser, og oppdager nye ting og sammenhenger. Vi skaper felles opplevelser og erfaringer, dette bidrar til å styrke fellesskapsfølelsen og samhørigheten i gruppen. Vi

legger vekt på samarbeid og deltakelse, der alle barna får mulighet til å bidra og bli hørt.

Vi tar hensyn til barnas alder, modning og forutsetninger når det gjelder deres rett til medvirkning. Vi gir dem muligheter til å påvirke prosjektarbeidet ved å lytte til deres interesser, meninger og forslag. Hver avdeling har en prosjektboka hvor vi skriver ned innspill, spørsmål, ideer og barna ønsker å finne ut mer om. Dette styrker deres selvfølelse og bidrar til å utvikle deres evne til å ta initiativ og ta ansvar.

Prosjektarbeid gir oss gode muligheter til å arbeide aktivt med barnas språkutvikling. Vi legger til rette for samtaler, fortellinger og lek som stimulerer barnas nysgjerrighet og bidrar til å utvide både ordforråd og språkforståelse.

Gjennom prosjektarbeid får barna også mulighet til å utvikle sin sosiale kompetanse. I samarbeid med andre, og gjennom felles oppgaver, styrkes deres evne til samhandling, kommunikasjon og det å være en del av et fellesskap

PROSJEKT UTELIV 2026/2027

Prosjektet vårt dette barnehageåret er uteliv, og dette er et felles prosjekt for hele barnehagen. Det er nært knyttet til vårt fokusområde «lek og relasjoner i utemiljøet», og gir oss en god ramme for å arbeide helhetlig med barnas utvikling.

Uteliv er særlig verdifullt for barn fordi det legger til rette for aktiv lek, utforskning og bevegelsesglede i et variert miljø. Når barna er ute, får de bruke kroppen på ulike måter, noe som styrker både motorikk, helse og trivsel. Naturen gir rom for fantasi, kreativ lek og undring, samtidig som barna får oppleve mestring i nye og varierte utfordringer.

Gjennom uteliv får barna også rike muligheter til å utvikle relasjoner. Uteområdet og turene gir gode rammer for samarbeid, rollelek og felles opplevelser, som styrker vennskap og tilhørighet i gruppa. Barna øver på å ta hensyn, inkludere hverandre og finne løsninger sammen i lek og aktiviteter.

I tillegg bidrar uteliv til at barna utvikler respekt og omsorg for naturen. De får førstehåndserfaringer med årstidene, vær og miljø, noe som gir grunnlag for gode holdninger og bærekraftig tenkning.

Gjennom prosjektet ønsker vi derfor å skape en hverdag der lek, relasjoner og gode opplevelser i naturen står sentralt, og hvor alle barn får mulighet til å delta, mestre og hører til i fellesskapet.

PROGRESJON

Progresjon er en del av barnehagens arbeidsmetode, både når det gjelder arbeid innad i personalet og i det viktige arbeidet med barna.

Vi i Ramberg jobber etter kunnskap og forskning rundt små barns utvikling, og vi i personalet må hele tiden holde oss oppdatert, og sørge for å være en lærende organisasjon som beveger seg i takt med samfunnet rundt oss, og at vi tilegner oss ny forskningsbasert kunnskap. Dette gjør vi gjennom kompetanseheving i form av kurs, holdningsarbeid, informasjonsflyt, og refleksjon over egen praksis.

Vi i Ramberg skal sørge for at alle barn i vår barnehage får oppleve progresjon og utvikler seg, lærer og opplever fremgang. Personalet skal legge til rette for at hvert enkelt barn utvikler sitt språk og kommunikasjonsferdigheter, utvikler egne ferdigheter knyttet til selvstendighet og utvikler trygghet i relasjon er. Vi vet at progresjon skjer i barnas nærmeste utviklingssone. Det er det området som ligger mellom det barnet mestrer på egen hand, og det barnet ikke får til på egenhånd. Det vil si at vi voksne i barnehagen må hele tiden følge med på hvor barna er i sin utviklingssone, for å kunne legge til rette for progresjon. Barn i alle aldre får varierte opplevelser og erfaringer, og disse gjentas og utvides etter hvert som barna utvikler seg og blir eldre.

OMSORG

Omsorg er en forutsetning for barn trivsel, læring og utvikling. Å oppleve omsorg og empati er grunnleggende for barnets utvikling av empati, og for utviklingen av gode relasjoner mellom voksne og barn, og mellom barna. Vi har stort fokus på at barna skal oppleve trygghet og trivsel. Vi er ansatte som ser, lytter, tar barn på alvor, setter ord på det barna gjør og har alltid et trygt fang ved behov.

Barna skal oppleve tillit og trygghet til de voksne gjennom tydelige grenser og rammer, og har like regler ut ifra sin modenhet og alder. De skal oppleve et personale som er løsningsorienterte og samarbeider for å sikre at alle barna blir inkludert, er trygge og stabile, tålmodige, rolige og rause og som tar alle barn på alvor.

LIVSMESTRING OG HELSE

Barnehagen skal fremme barnas fysiske og psykiske helse, og ha en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

Gjennom lek og aktiviteter og i møte med barn og voksne, skal barna ut ifra sine forutsetninger erfare og lære ulike samspillsferdigheter som prososial adferd, selvhevdelse, selvkontroll, empati og rolletaking, lek, glede og humor. I Ramberg barnehage opplever barna å være fysisk aktive gjennom ulike aktiviteter og kroppslig lek og ha minst en turdag i uka, bevegelsesleker, sang og musikk, ringleker og bevegelsessanger. Personalet skal barna støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser gjennom arbeid i smågrupper og deltagelse i barnas lek og aktiviteter. Vi tilrettelegger for daglige fysisk aktivitet og fremmer barnas bevegelsesglede og motorisk utvikling både inne, ute, i gymsalen og på tur. Vi er tydelige og konsekvente voksne som tørr å utfordrere, veilede, motivere og støtte barna med varme og oppmuntring. Vi lager en matplan som sikrer et sunt, godt og variert kosthold og vi tilrettelegger for at barna skal delta i matlaging, smøring av egen mat og mestring gjennom å klare selv.

VENNSKAP OG FELLESSKAP

Alle barna i Ramberg barnehage skal oppleve at de har en plass og en egenverdi. Alle skal oppleve tilhørighet og samhold i fellesskapet. Her skal alle få muligheten til å oppleve vennskap. Barna får delta i ulike aktivitetsgrupper som språkgrupper, lekegrupper, tur-grupper, alders bestemte grupper, og i fellesskap, avdelingsvis og sammen i hele barnehagen. Barna opplever gode og positive fellesopplevelser og får felles erfaringer i grupper, og på tvers av avdelingene gjennom prosjektarbeid, besøk av Unge Viken teater, samlingsstunder, bruk av gymsalen og fellessamlinger på huset.

Barna skal få oppleve gode relasjoner som bygge grunnlag for vennskap og hjelper barna med å bevare vennskap. Vi har erfaring med at det er lettere å utvikle vennskap når barna er i små grupper. Voksne tilrettelegger for ulike type rollelek, lager «rom i rommet», skjerner den gode leken og gir barna tid og muligheter for lek og vennskap i mindre grupper. Den ansattes holdninger og innstilling til barnas lek, er avgjørende for at vi får et godt lekemiljø. Vi ønsker å lære barna å håndtere konflikter selv, på en god måte ved å forhandle, argumentere, inngå kompromisser eller gi seg. Vi veileder barna i konflikter og uheldige situasjoner med å hjelpe barna med å sette ord på egne og andres følelser og perspektiver. Vi støtter barna i leken og bidrar til at alle barn får oppleve gode leksituasjoner i samspill med andre barn. Vi forebygger og jobber mot mobbing gjennom å være voksne som legger til rette for positive fellesopplevelser.

LEK

Leken er livsviktig og helt nødvendig i barn liv. Vi vet at lek styrker og utvikler barns identitet og selvfølelse, fantasi og kreativitet. Leken har en viktig plass i Ramberg og er barnas og personalets viktigste arbeidsmetode. Leken er det mest naturlige stede der barn øver, lærer, mestrer og utvikler seg, sosialt, språklig, emosjonelt, intellektuelt og fysisk. I leken lærer barn å sette seg inn i sine egne og andres følelser, og de øver på å være i samspill med andre, en til en og som en del av en gruppe. Det er gjennom lek barna utforsker og bearbeider sin hverdag. Barna leker ut opplevde erfaringer og prøver ut nye ting, og skaper sammenheng og forståelse.

Barna får god og trygg relasjon til voksne gjennom voksnes deltagelse, veiledning og støtte i lek. Vi er opptatte av at ansatte er der barna er, både som deltagere i leken og observatører. Ansatte skal legge til rette for lek og kan bringe inn nye momenter som kan "utvide" og berike leken. Samtidig må vi hjelpe barna å verne om god lek og hjelpe barna med å hente opp igjen leken ved avbrudd.

Leken har en verdi i seg selv her og nå. Lek er morsomt, inkluderende, og spennende!

LÆRING

I Ramberg barnehage er læring noe som foregår på barnas premisser. Det vil si at vi er voksne som støtter oppunder barnas lyst til å leke, lære, utforske og mestre. Prosessen er målet og ikke selve sluttresultatet. Vi sørger for at alle barn skal ha varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser. Læring hos oss kan være planlagte aktiviteter med bestemte mål, men det er også uformell læring som skjer i hverdagssituasjoner, i her-og-nå opplevelser, og i den frie leken. Det er her barnas interesser, spørsmål og indremotivasjon for læring som oppstår. Vi lytter til barn og får dem til å tro på seg selv og sin kunnskap. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sine sanser i sine læringssituasjoner. Personalet tilrettelegger for læring ut i fra barnas alder og forutsetninger, er deltagende i innhenting av informasjon, er nysgjerrige voksne som er tilstedeværende, støtter, og beriker barnas initiativ, undring og kreativitet.

Hver gang du gir meg unødvendig hjelp, tar du fra meg en mulighet til å lære

DANNING

Danning er et mer utvidet begrep enn oppdragelse. Danning handler om å ta egne valg, selvstendig tenking, toleranse og barns medvirkning. Det vil si at barna skal få et bevisst forhold til omgivelsene og å reflektere over egne handlinger i samspill med andre. Danning er en prosess som pågår hele livet. Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modning, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap.

Vi skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse. Dannelsesbegrepet inneholder et grunnleggende syn på barn som kompetente mennesker. Kompetente barn som vet hva de vil, hva de skal og hva de trenger.

Danning er alt det som sitter igjen i barna, som blir til underveis i barnehagelivet. Det viktigste for oss i Ramberg barnehage er at barn blir trygge, og har tro på seg selv – både som individ og som en del av fellesskapet.

DEMOKRATI OG BARNSMEDVIRKNING

Barn har rett til å uttrykke seg og delta aktivt i barnehagens daglige virksomhet. Deres synspunkter skal vurderes i tråd med deres alder, modenhet og behov.

Barnehagen skal fremme demokrati og gjennom deltakelse i barnehagens fellesskap skal barna få anledning til å ytre seg, bli hørt og få medvirke til barnehagens innhold. Alle barn skal få bidra og ulike meninger og perspektiver skal løftes frem.

Medvirkning hos oss handler om å gi barna mulighet til å ha innflytelse i egen hverdag og å «virke sammen» i barnehagens fellesliv. Barns rett til medvirkning er et relasjonelt fenomen, og handler oppleve å bli lyttet til, sett, hørt og akseptert som kompetente og likeverdige. Medvirkning handler ikke om å bestemme og ta mange valg. Det handler om å bli lyttet til, bli sett, bli hørt og akseptert som kompetente og likeverdige. Hvordan en opplever å medvirke og hvordan en praktisk vil oppleve medvirkning er avhengig av alder og funksjonsnivå. Barns medvirkning kommer til uttrykk i de daglige samtalene og i de samspill vi har med barn. I Ramberg har vi også barnesamtaler.

Barnesamtaler: To ganger i året gjennomfører vi systematiske barnesamtaler. Dette for at barnet skal få gi uttrykk for hvordan man har det i barnehagen, og gi personalet innsikt i barnas liv. Barna gis også anledning til å medvirke til barnehagens innhold i disse samtalene

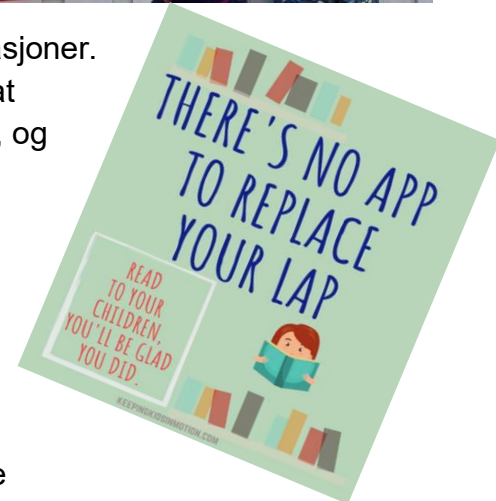
MANGFOLD, LIKESTILLING OG LIKEVERD

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidige respekt. Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, religion og livssyn. I Ramberg skal barn føle seg sett og anerkjent for den de er og oppleve å ha en plass i fellesskapet.

Vi møter alle barn og foreldre på lik måte (med gjensidig respekt) uansett kjønn, etnisitet, språk og sosial status. Vi setter oss inn i ulike livssyn som er representert i barnehagen, og markerer høytider som er viktig for familier i vår barnehage. Vi synliggjør og verdsetter mangfold-samtidig vektlegger vi felles erfaringer og fellesskapet. Vi snakker om ulike familiekonstellasjoner og uttrykker nysgjerrighet for språk, familie, tradisjoner og kulturelle erfaringer som barn og foreldre har. Vi jobber med holdninger og verdier og tilbakemeldingskultur for å bli bevisste hvordan barna speiles gjennom voksne.

SPRÅK OG KOMMUNIKASJON

Språk er grunnlaget for tenkning og påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Vi gir alle barn mulighet til å kommunisere både verbalt og nonverbalt, lytte til, forstå og skape mening i de daglige samtalerne i lek, rundt måltidet, i aktiviteter, samlinger, ved bruk av digitale verktøy, ved høytlesning m.m. Den aller beste språklæring skjer i lek mellom barn, og mellom ansatte og barn i alle hverdagssituasjoner. I Ramberg er vi opptatt av å lytte til barnas initiativ og gir adekvat språklig respons. Vi benevner barns følelser sammen med dem, og vi setter ord på tingene rundt oss «her og nå». Alle ansatte skal være gode språklige rollemodeller og fange opp og støtte barn som er lite språklige aktive. Vi bruker konkrete, bilder. ASK-symboler og dagtavle som støtte til verbalt språk. Vi bruker også kartleggingsverktøyet TRAS (tidlig registrering av språk og utvikling) ved behov og etter samtykke fra foresatte. Vi har språkgrupper på tvers av adeler og et eget språkskap som inneholder ekstra språkmateriell som kommer alle barna til gode (snakkepakker, konkrete, bøker, ulike brettspill)

Vi har et samarbeid med Moss bibliotek, som gjør at vi har ulike bokposer som kan lånes med hjem. Dette skal skape leseglede hos barn og foreldre.

Spør personalet!

BARNEHAGENS DIGITALE PRAKSIS

Rammeplanen for barnehager sier at «Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring». Personalet skal være aktive sammen med barna og digitale verktøy skal brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmetode. Vi er opptatt av digital dømmekraft, og vil bidra til å ivareta barnas personvern. I Ramberg barnehage er de digitale verktøyene (nettbrett, PC, elektronisk tavle, kamera, easyscope, Beebot) en del av hverdagen i barnehagen. Med det mener vi at det skal brukes som et verktøy i det pedagogiske arbeidet vi gjør i og med barnegruppa. Vi har en bevisst holdning til at digitale verktøy brukes til å produsere (eks: bilder, filmer, memory) og lære. Vi bruker Visma Flyt som kommunikasjons plattform med foreldre.

Visma Min barnehage—foresatt app

Vi informerer i hovedsak Visma. Last den ned; «Visma Min Barnehage—foresatt». I denne appen kan du lese og se bilder fra hverdagen i barnehagen. Du kan sende beskjeder til barnehagen, melde fravær og ferie, gi ulike samtykker og lese diverse informasjon fra barnehagen. Lenke til årsplanen blir publisert i appen.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorda slik vi kjenner det. Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

TILTAK FOR FORELDRE

- Vi oppfordrer til å sykle og gå til barnehagen
- Ingen tomgangskjøring
- Dugnad/ Ruskenaksjon i mai
- Årsplan publiseres og sendes ut digitalt
- Vi tar i mot garn, knapper osv. som vi kan bruke sammen med barna
- Ta med deg din egen kopp, bestikk o.l når det er familiearrangementer i barnehagen eks: dugnad, foreldremøte, Lucia og sommerfest

TILTAK FOR BARNA OG PERSONALET

- Alle på tur 1 dag i uken – vi har faste og mange turområder.
 - Vi kildesorterer; plast, papir, mat og glass/metall
- Barn og personalet velger å gå eller sykle dersom mulig
 - Dugnad/ Ruskenaksjon i mai
 - Bruk av naturmateriale og verdiløst material slik som; esker, melkekartonger og lignende i lek og kreativt arbeid med barna
- Fra frø til mat; alle avdelinger sår og høster.
- Kiøkkenhage

PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ OG MOBBING

Barnehagen skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing

I barnehageloven § 41 slås det fast at barnehagen skal ha nulltoleranse for krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Formålet med bestemmelsen er å understreke viktigheten av tydelige holdninger fra barnehagens side. Videre følger det av bestemmelsen at de som arbeider i barnehagen, plikter å gripe inn hvis et barn utsettes for krenkelser. En krenkelse kan være fysisk eller verbal, men den kan også være mer indirekte i form av utfrysning. Plikten til å gripe inn vil derfor kunne handle om alt fra å bryte opp en krangel til å inkludere barnet i lek.

§ 42. Plikt til å sikre at barnehagebarn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal det snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå a) hvilke problemer tiltakene skal løse b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt c) når tiltakene skal gjennomføres d) hvem som skal gjennomføre tiltakene e) når tiltakene skal evalueres

§ 43. Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn

Barnehagens ansatte forplikter seg også til å melde ifra og handle dersom en ansatte eller andre personer som er tilknyttet barnehagen krenker barn. Uten opphold melde fra til styrer. Det skal uten opphold melde fra til barnehageeier dersom mistanke/kjennskap omhandler styrer.

Barnehagen har aktivitetsplikt knyttet til mobbing

Personalet skal:

1. Følge med
2. Melde ifra
3. Undersøke
4. Iverksette tiltak

Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser. Det betyr alle som har midlertidig opphold i barnehagen, herunder også vikarer, studenter og andre. Alle som skal oppholde seg i barnehagen må informeres om plikter ihht. til disse lovparagrafer.

UTEN VOLD

I Moss kommune har vi handlingsplanen «Uten vold» for å forebygge, avdekke og håndtere vold i nære relasjoner. Denne gjøres kjent for ansatte i Ramberg barnehage. Vi arbeider systematisk med temaet «Kroppen min eier jeg» som en del av vårt forebyggende arbeid. Temaet gjennomføres to ganger i året: en introduksjon på høsten om følelser, kropp og grenser, og et mer konkret arbeid på våren om rettigheter og trygge voksne. Arbeidet skjer i små grupper med bruk av blant annet temakort, bøker og film, tilpasset barnas alder. Vi legger vekt på et trygt rom der barna kan uttrykke seg og stille spørsmål. Målet er å styrke barnas trygghet, selvfølelse og evne til å sette ord på egne opplevelser. Vi bruker ressursene «Jeg vet», «Snakke med barn» og Redd Barna sitt veiledningshefte og samtalekort, samt bøker som utgangspunkt for samtaler om vanskelige temaer.

MAT OG KOSTHOLD I BARNEHAGEN

Vi følger nasjonalfaglig retningslinjer og Moss kommunes kvalitetsstandard for mat og måltider i barnehagen. I Ramberg barnehage tilbyr vi et grunnleggende godt kosthold, med grove kornprodukter, variert pålegg, frukt og grønt. Vi er en matjungle barnehage. Her henter vi mye inspirasjon, kunnskap og oppskrifter.

Mål: I Moss kommunes barnehager skal måltidene i barnehagen være en arena som skal sikre at barn får tilbud om et kosthold som er i tråd med nasjonale anbefalinger og som gir det beste utgangspunktet for god helse, fellesskap, utvikling og læring uavhengig av hvilken barnehage barnet har plass i.

I Ramberg barnehage tilbyr vi 3 måltider om dagen, 1 varmt måltid i uken (fredager). Vi har valgt 6 ulike retter som vi ruller på å lage, på den måten får barna smake samme ting flere ganger og vi utfordre barna til å smake nye smaker og matvarer over tid. Vi er opptatt av at måltidet er en sosial arena, og at barna skal få oppleve fellesskap, ro og måltidsglede. Forberedelser og selve måltidet kan gjennom samtale og erfaring eksempelvis gi barna en forståelse for mengde, størrelse og form, og en fin arena for å lære å mestre selv, dele, vente på tur, og hjelpe en venn. Vi bruker god tid under måltidene, vi smører, hjelper hverandre, lytter og prater.

MATJUNGELN

Frokost 07.30-08.30

Knekkebrød med variert pålegg og eller havregryn/havrefras med melk/biola 2 dager i uken har vi havregrøt.

Lunsj 11.00

Brød med variert pålegg og grønnsaker. Varm lunsj en dag i uken, egg/omelett 1 dag i uken

Frukt 14.00

Frukt og knekkebrød med pålegg. Vi har vann eller lettmelk til måltidene.

BURSDAGSMARKERING I BARNEHAGEN

I tråd med anbefalinger til kosthold, vil vi ikke servere søt mat (kake eller is) i forbindelse med bursdager. Bursdag er en viktig dag i barns liv. I barnehagen vil hvert enkelt barns bursdag bli markert på følgende måte:

- Vi henger ut flagg ved avdelingen og bilde av barnet på døra
- Vi lager krone sammen med barnet
- Barnet får sin egen bursdagssamling, og får være med å bestemme innholdet i samlingen
- I samling blåser barna lykkebobler til bursdagsbarnet og bursdagsbarnet blir kastet i lufta

Vi oppfordrer til bevissthet rundt inkludering, og håper dere ber alle på avdelingen, alle i samme fødselsår eller av samme kjønn på avdelingen. Hvis det er en naturlig deling kan invitasjoner deles ut i barnehagen.

NB! HUSK Å SI I FRA OM DU KOMMER ELLER IKKE

RAMMEPLANENS 7 FAGOMRÅDER

Rammeplanen er en forskrift for barnehagens innhold og oppgaver. Rammeplanen har syv fagområder som vi arbeider med i barnehagen i løpet av året. Hvert av fagområdene dekker et vidt læringsfelt og flere områder vil ofte være representert samtidig i arbeid med prosjekter, hverdagsaktiviteter, lek og turer. Progresjon i forhold til alder og utviklingsnivå blir nøkkelford i alt pedagogisk arbeid i barnehagen. I løpet av årene barna er hos oss, skal de ha vært innom disse områdene flere ganger, og de vil få ulike opplevelser, bestemt ut fra alder og modenhet.

Kommunikasjon, språk og tekst

Støtte barns språkutvikling gjennom samtale, lek, fortelling og tekst.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Fremme bevegelsesglede, kroppslig mestring og gode vaner.

Kunst, kultur og kreativitet

Gi rom for skaperglede, fantasi og uttrykk gjennom ulike estetiske former.

Natur, miljø og teknologi

Oppleve og utforske naturen, og utvikle forståelse for miljø og bærekraft.

Nærmiljø og samfunn

Bli kjent med og delta i nærmiljøet, og oppleve tilhørighet i fellesskapet.

Antall, rom og form

Utforske tall, mønstre, former og sammenhenger gjennom lek.

Etikk, religion og

Reflektere over verdier, respekt, mangfold og undring sammen med andre.

BARNEHAGESTART OG FORELDREAKTIV TILVENNING

Ramberg barnehage gjennomfører en tilvenningsplan som er forskningsbasert og som legger til rette for at hvert enkelte barn skal få en god start i barnehagen. Tilvenningsmodellen Liten og ny i barnehagen er utviklet for de yngste barnehagebarna gjennom et folkehelseprosjekt i Trondheim kommune. RKBU Midt-Norge ved NTNU har hatt ansvar for evalueringen av prosjektet.

En god start i barnehagen innebærer at vi legger til rette for trygge barn-voksen relasjoner og dermed tilknytning til personalet i barnehagen. Dette er grunnlaget for barns trivsel, utvikling og læring. For barn og foreldrene er det en stor overgang når barnet begynner i barnehagen – samarbeid, gode relasjoner og tydelig kommunikasjon mellom foreldrene og personalet, er viktig og nødvendig for barnets trivsel. Trygge foreldre gir trygge barn. Vi legger vekt på gode leverings- og hentesituasjoner. Vi møter barns gråt (og hele barns følelsesspekteret) som lydhøre og sensitive voksne som anerkjenner barnas følelser og deres behov for å uttrykke seg.

Vi følger Moss kommunes prosedyre for tilvenning blant annet så innebærer dette at vi:

- Navngir kontaktpersoner i barnehagen ved tilvenning.
- Inviterer til foreldremøte på våren og besøksdag en dag i uken i mai og juni.
- Tilbyr oppstartsamtale innen den første uken i barnehagen eller på besøksdager.
- Vi bruker Trygghetssirkelen som inspirasjon i arbeidet med tilvenning.
- Sender ut velkomstbrev med generell informasjon og informasjon om foreldreaktiv tilvenning

Vi ønsker at dere setter av minst 5 dager til tilvenning, helst mer. En forelder vil være med barnet hele tiden i denne perioden, i alle situasjoner slik at barnet kan utvikle et trygt forhold til både primærkontakten og omgivelsene.

FORELDREAKTIV TILVENNING

Foreldreaktiv tilvenning innebærer at dere foreldre har en aktiv rolle overfor eget barn i tilvenningsperioden. Det er dere som representerer trygghet for barnet og som derfor er best egnet til å støtte barnet når det nå skal bli kjent i et nytt miljø. Dere kjenner barnets uttrykk, behov og rutiner, og vet når barnet trenger trøst og nærhet eller når barnet er klar for lek og utforskning. I løpet av besøkene og tilvenningsdagene har dere mulighet til å dele denne kunnskapen om barnet med de ansatte. Det vil gjøre det lettere for dem å bli kjent med barnet. Med foreldreaktiv tilvenning legges det vekt på at dere foreldre får anledning til å hjelpe barnet med å bli kjent i barnehagen, og med ansatte og andre barn. Målet er at barnet gradvis erfarer at også barnehagen er et fint og trygt sted å være.

Foreldreaktiv tilvenning	
Før oppstart	• Barn og foreldre inviteres til besøk i barnehagen • Foreldremøte • Foreldremøte
Dag 1 og 2	Foreldrene er sammen med barnet hele tiden og får all annen forberedelse til barnehagen sammen med barnet og foreldrene
Dag 3	Foreldrene er sammen med barnet hele tiden, men opptrer litt mer tilbaketrukket enn dag 1 og 2. Foreldrene observerer barnet og foreldrene observerer barnet
Dag 4	Foreldrene er tilstede i barnehagen hele dagen, men kan gå litt avstilt og la barnet observere foreldrene og foreldrene observerer barnet
Dag 5	Foreldrene er tilstede i barnehagen, men holder seg litt i bakgrunnen. Barnet skal nå ha etablert et trygt forhold til personalet i barnehagen og foreldrene observerer barnet
Etter oppstart	• Fortsatt dagen • Fortsatt dagen (Foreldre og barnehage)

OVERGANGER I BARNEHAGEN

Det året barnet fyller 3 år vil barnet gå fra småbarnsavdeling (BLÅ eller GRØNN) til storbarnsavdeling (GUL eller RØD) første uken etter sommerferien. Den grunnleggende tanken bak en god overgang mellom avdelingene er å gi barn og foreldre trygghet. Personalet skal sørge for at barn og foreldrene blir kjent med barna og personalet når de bytter barnehagegruppe og at det er en god overføring mellom avdelingene. Etter nyttår vil 2-åringene jevnlig være med på stor avdeling sin ukentlige turdag samt spise fruktmåltidet inne på den avdelingen de skal starte på. Vi utarbeider en skriftlig plan for dette, som verktøy for personalet og informasjon til foreldrene. Barna får også en kontaktperson på ny avdeling og vi etterstreber at en ansatt skal «flytte» over fra liten til stor avdeling med barna.

ALDERSGRUPPER PÅ TVERS

Å organisere barnegruppen i aldersgrupper på tvers av avdelingene gir mange gode muligheter for både barna og fellesskapet i barnehagen. Når barna møtes fast to dager i uken – tirsdager og torsdager – får de bli en del av et større fellesskap sammen med jevnaldrende, uavhengig av hvilken avdeling de tilhører.

Dette bidrar til å styrke samholdet i barnehagen som helhet. Barna blir bedre kjent med hverandre på tvers av avdelingene, noe som skaper flere relasjoner og utvider vennskapene. Det gir også trygghet å møte kjente barn i ulike situasjoner, både ute, på tur og i andre felles aktiviteter. Aldersgrupper gir gode muligheter for å tilpasse aktiviteter og innhold etter barnas utviklingsnivå og interesser. Det gjør det enklere å legge til rette for relevante opplevelser, mestring og progresjon i barnas lek og læring. Samtidig får barna erfaring med å samarbeide, dele og delta i et større fellesskap

STJERNESKUDD
Født: 2025

ASTRONAUTER
Født: 2024

PLANETER
Født: 2023

MÅNER
Født: 2022

STJERNER
Født: 2021

SAMMENHENG MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE

Vi følger Moss kommune sin plan for overgang barnehage-skole/SFO. Denne finner dere på kommunen sin hjemmeside Overgang fra barnehage til skole og SFO.

Pedagogen som har ansvaret for skolestarterne (stjerne gruppa) møter skolens ledelse i samarbeidsmøter med skolen, vi har besøk av fadderklassen og bruker skolens gymsal og uteområde jevnlig. Vi legger til rette for en god sammenheng med andre skoler i nærmiljøet, ikke bare Ramberg skole. Det er viktig for oss at barna opplever en sammenheng mellom barnehage og skole, både faglig og sosialt og at de blir kjent med Ramberg skole og SFO før skolestart.

Førskolebarna har stjernegruppe to ganger i uken, med fokus på at barna skal knytte relasjoner til andre førskolebarn som de skal starte på skolen sammen med. Barna får kjennskap til hva som skjer på skolen og på SFO. Vi bidrar til at barna opplever progresjon med hensyn til evner som er viktige for barna for å få mestringfølelse på skolen, som selvfølelse, selvstendighet, sosiale ferdigheter, språkutvikling m.m.

Det utarbeides egne planer for skolestarterne (Stjernegruppa) for hvert halvår. På foreldremøtet i september informeres foreldrene til 5-åringene om planer og opplegg for det siste året i barnehagen. Vi tilbyr foreldresamtale med fokus på overgangen bhg/skole. I juni har vi en høytidelig avslutning for barna i Stjernegruppa.

EKSTERNE SAMARBEIDSPARTNERE

Vi samarbeider med andre virksomheter i kommunen:

- Pedagogisk Psykologisk tjeneste, PPT • Pedagogisk veiledning og kvalitet; PVK • Barnevernstjenesten
- Helsestasjonen • Moss Voks- Salita tolketjeneste • Barn og ungdomspsykiatri, BUP • Grunnskolen
- Familieteam tilbyr ulike foreldreveiledningsprogram, COS-P, PMTO og ICDP, til foreldre som opplever utfordringer i samarbeidet med barnet sitt (barn fra 0 - 12 år)

SAMMARBEID MED HØYSKOLEN I ØSTFOLD

I løpet av året kommer vi til å ha barnehagelærerstudenter hos oss. De skal gjennomføre praksis i barnehagen. Varigheten på praksisen varierer etter hvilket trinn studentene er på. Ann Marie og Lajla er praksislærere for studentene. Når vi har studenter, vil det henge bilde av dem på avdelingen de er på og bli informert i visma.

FORELDRESAMARBEID

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barns behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling

Gjennom samarbeid mellom hjem og barnehage ønsker vi å skape en helhet i barnets hverdag. Foreldre/foresatte er våre viktigste samarbeidspartnere. Et godt samarbeid mellom foreldre og barnehagepersonalet vil gjøre det lettere for barnet å oppleve trygghet og sammenheng mellom hjem og barnehage. Vårt utgangspunkt er at dere kjenner barnet deres best. Når foreldrene og personalet har en åpen, tillitsfull og varm kommunikasjon fører det til at barnet trives bedre i barnehagen. Grunnlaget for god kontakt med foreldrene blir lagt i tilvenningsperioden, og i det første møtet med barnehagen. Denne kontakten vil vi styrke og videreutvikle gjennom ulike samarbeidsformer. I tillegg til den daglige kontakten gjennomfører vi oppstartsamtale, foreldresamtaler minst to ganger i året, og ved behov, felles foreldremøter. ca. 2 ganger pr. år og ulike foreldrearrangement. Vi sender ut informasjon på epost, Visma appen og i barnas skap I tillegg dagsreferat og månedsbrev.

FORELDREMEDVIRKNING OG SAMARBEIDSUTVALG

Foreldremedvirkning

Hver høst sendes Foreldreundersøkelsen ut. I Foreldreundersøkelsen får foreldre og foresatte si sin mening om barnehagetilbudet, barnas trivsel og samarbeidet mellom hjem og barnehage. Foreldrenes vurderinger tas med i planlegging av det videre arbeidet. Foreldre medvirker til barnets trivsel og utvikling gjennom at vi snakker sammen i uformelle og formelle samtaler.

Foreldreråd

Foreldrerådet er et lovpålagt organ som består av alle foreldrene i barnehagen. Her kan de møtes, diskutere ønsker og behov og komme med forslag til barnehagen. Foreldrene velger representanter til FAU og SU.

FAU

I barnehagen har foreldrene et arbeidsutvalg (FAU) som skal være bindeleddet til de ansatte og jobbe for et godt barnehagemiljø på vegne av foreldrerådet. I vår barnehage består det av 1-2 foreldrerepresentanter fra hver avdeling

SU

Samarbeidsutvalget består av like mange foreldre og barnehageansatte. Barnehagestyreren har ansvaret for å opprette utvalget og sette dagsorden, men det er kun foreldre og ansatte som har stemmerett. Barnehageeieren kan være med i samarbeidsutvalget, men ikke ha flere representanter enn de andre gruppene. Vår barnehage er kommunal og representeres av lokalpolitikere. Her løftes saker som økonomi, årsplan, barnas læringsmiljø m.m. Foreldrene melder inn saker til utvalget. Barnehagens øverste råd. SU møter minst 3 ganger i året

AUGUST OG SEPTEMBER

MÅL: Barn og personalet blir kjent og trygge på hverandre og opplever barnehagen som et trygt sted

Felles for alle		
Slik gjør vi det: • Vi møter barna med vennlighet og et hei • Barna deles inn i mindre grupper for å skape trygge rammer ute og inne • I garderoben har vi bilder av ansatte som jobber på avdelingen, samt vikarer som er på avdelingen den dagen • Vi synger navnesanger og har blir kjent samlinger og leker • Ansatte benytter navneskilt i oppstarten • Alle barn har navn og (bilde) av seg selv på plassen sin, samt gruppesymbol • Ansatte veileder barn i lek		
1-2 ÅR	3-4 ÅR	5 ÅR
Slik gjør vi det Vi organiserer barnegruppen ut ifra barns behov for søvn, aktivitet og hvile Vi er på gulvet sammen med barna og deltar i lek Lager familiehus Barna benytter ved behov et eller flere overgangsobjekt (smokk, bamse og koseklut)	Slik gjør vi det Vi snakker om hvordan vi er mot hverandre Alle gjør nye barn kjent med rutiner Oppstart planetgruppe og månegruppe.	Slik gjør vi det Gjennom samtaler vises at det finnes ulike måter å tenke på. Alle gjør nye barn kjent med rutiner Oppstart stjernegruppe
Slik vil vi ha det Barna søker blikkontakt og lar seg trøste av ansatte på avdelingen Barna gjør seg kjent på avdelingen og viser nysgjerrighet for omgivelsene rundt seg Barna opplever et tydelig «ha det» fra foreldre	Slik vil vi ha det Barn er i lek med et eller flere barn Barna blir kjent med nye barn og voksne på sin avdeling og omtaler de med navn Barna vet hvor plassen sin er	Slik vil vi ha det Barna bruker hele uteområdet og finner fram i lek inne Barna kan navnet på hverandre Barna tar ordet i samling Vi ser at barna er trygge i lek med venner

OKTOBER OG NOVEMBER

MÅL: Alle barn skal være trygge i lek og samspill,

kan sette grenser for seg selv og egen kropp og ha kjennskap til egne følelser

Felles for alle		
Slik gjør vi det: • Vi legger til rette for felles opplevelser • Vi går på turer • Vi trener på å håndtere motgang som f.eks turtaking, selvstendighet i påkledning • Personalet observerer barns lek og legger til rette for lek i mindre grupper • Vi bruker bøker som en inngang til samtaler • Vi gjennomfører barnesamtaler • Personalet lærer barna å sette grenser for seg selv ved å si stopp • Vi snakker om hvordan vi er mot hverandre • Vi hjelper barna med å sette ord på egne og andres følelser		
1-2 ÅR	3-4 ÅR	5 ÅR
Slik gjør vi det Oppstart av grupper, Stjerneskudd og Astronautene Vi introduserer sanger ved bruk av sangkort 2-åringene bruker følelseskortene og bøkene til Kanin og Pinnsvin	Slik gjør vi det Samlinger om hva ordet «stopp» betyr Vi leker regelleker sammen med barna Vi bruker følelsesbilder Vi tar bilder av hverandres følelser	Slik gjør vi det Vi leser bøker om kroppen, følelser, vennskap og andre vanskelige temaer Vi lærer barna sangen: «Stopp, ikke mobb»
Slik vil vi ha det Barna viser glede over å komme i barnehagen og for hverandre. Barna tar selv initiativ til å hente bøker og sangkort Barna beveger seg rundt i avdelingens fysiske miljø Barna er opptatt av hverandres følelser	Slik vil vi ha det Barn spør og inviterer andre barn inn i lek Barna er med å synger i samlinger Barna bruker utstyr og leker Barn setter grenser for seg selv, sier «stopp» o.l. Barna sier ifra til en voksen når noe er utfordrende	Slik vil vi ha det Vi ser at barna er trygge i lek med venner Personalet hører barn som bruker «stopp-regelen» Personalet hører at barna bruker stopp ikke mobb sangen Personalet ser barn som inkluderer hverandre i lek

DESEMBER

MÅL: Alle barn opplever erfaring ved å glede andre, gi og dele

Felles for alle		
Slik gjør vi det: • Vi lager kort og leverer til naboene rundt barnehagen • Vi bruker en adventskalender sammen med barna som synliggjør den enkeltes betydning for fellesskapet • Juleverksted, med fokus på utforskning av ulike materialer • Vi synger og hører om norske juletradisjoner via sang og bøker/snakkepakken • Barna får kjennskap til norske juletradisjoner		
1-2 ÅR	3-4 ÅR	5 ÅR
Slik gjør vi det Vi legger til rette for at barna skal få utforske ulike materialer, smaker og lukter Personalet er på gulvet med barna og veileder i det å dele	Slik gjør vi det Vi har samtaler og samlinger om ulike måter å feire / ikke feire høytider	Slik gjør vi det Vi har samtaler og samlinger om ulike måter å feire / ikke feire høytider Vi leser og synger om Lucia Vi går på «julevandring» i Moss kirke
Slik vil vi ha det Barna får erfare ulike lukter, smaker og materialer. Barna tar initiativ til å utforske på egenhånd og sammen med andre Barna opplever glede ved gi til andre og dele Vi forbereder oss til jul	Slik vil vi ha det Barna viser hverandre positiv oppmerksomhet og anerkjenner hverandre. Vi ser barn som deler og gir til hverandre (tegninger, gode ord o.l.) Barn viser glede og tar imot når de får en «gave» fra andre barn.	Slik vil vi ha det Barna deltar i sang etter ønske og evne Barna stiller undrende og nysgjerrige spørsmål som skaper forståelse og inkludering Barna kjenner til ulike juletradisjoner Personalet hører og ser at barna gleder andre barn og voksne

JANUAR OG FEBRUAR

MÅL: Barn får kjennskap til ulikheter og likheter i barnegruppa, mangfoldet i verden og kunnskap om kropp og grenser

Felles for alle		
Slik gjør vi det: - Barna blir kjent med barnekonvensjon - Ansatte veileder barn i konfliktløsning - Barna kan se og sette ord på likheter og ulikheter ved hverandre - Vi bruker samlingsstund i barnehagen med fokus på likhet/ulikhet - Personalet veileder barna i å bruke språket sitt aktivt i Konfliktløsning - Vi jobber aktivt med å si stopp med ord og kropp - Vi gjennomfører barnesamtaler - Vi hører på sanger og musikk fra ulike land og kulturer - Vi blir kjent med kroppen og dens funksjoner		
1-2 ÅR	3-4 ÅR	5 ÅR
Slik gjør vi det Vi ser på hverandre i speilet Vi snakker om og benevner ulike kroppsdelar	Slik gjør vi det Barna tar bilder av hverandre og ser på likheter og ulikheter på smartboarden Får kjennskap til kroppen og hvordan kroppen fungerer	Slik gjør vi det Vi reflekterer og snakker om hva mobbing er Personalet har rollespill om vennskap Vi tegner selvportretter Personalet snakker med barna om hva uenigheter er Lærer om kroppens funksjoner
Slik vil vi ha det Det oppstår ny lek og nye relasjoner dannes Barna kan peke ut seg selv og en venn på vennskaps bussen Barn sier stopp eller viser stopp med tegn Barna ser hverandres ulikheter	Slik vil vi ha det Barna stopper når de blir bedt om å stoppe av andre Barn Barn trøster hverandre etter en konflikt	Slik vil vi ha det Barna kan komme med løsninger i en konflikt Barna vet hva en uenighet er

MARS OG APRIL

Mål: Alle barn får oppleve naturen som arena for lek, undring og utforsking og får kjennskap til forandringer som skjer i naturen

Felles for alle		
Slik gjør vi det: • Vi sår og planter ulike blomster og grønnsaker • Barna utforsker nye arenaer og får erfaringer med det biologiske mangfoldet i og utenfor barnehagen • Barna lærer respekt for naturen • Vi har rusken aksjon • Vi snakker om og ser hvor maten vår kommer fra (fra jord til bord) • Barna får gode naturopplevelser • Barna følger med på fuglekassen og gjør seg kjent med ulike fuglearter • Vi går på innsektjakt og blir kjent med småkryp		
1-2 ÅR	3-4 ÅR	5 ÅR
Slik gjør vi det Vi bruker sansene våre når vi er ute Vi synger vårsanger	Slik gjør vi det Vi snakker om kilde sortering og hvorfor søppel ikke er bra i naturen Barna får kjennskap til ulike vårtegn og blomster	Slik gjør vi det Vi undrer oss sammen over hvordan liv oppstår, utvikles og ivaretas Vi snakker om og undersøker hvor maten vår kommer fra Får innsikt i hvorfor det er viktig å kildesortere og ta vare på naturen Barna lærer å se etter vårtegn og lærer navn på ulike
Slik vil vi ha det Barna viser glede ved å gå på tur Barna viser interesse for insekter og det biologiske mangfoldet	Slik vil vi ha det Barna viser glede ved å gå på tur og utelek Barna tar initiativ til å plukke søppel og viser glede for å ta vare på naturen og dyra som bor der Barna kan navnet på fuglen i fuglekassa Barna viser interesse for insekter og det biologiske mangfoldet	Slik vil vi ha det Barna viser glede for utelek og tur Barna kan navnet på vårblomst Barna kan navnet på fuglen i fuglekassa og andre fugler Barna tar initiativ til å plukke søppel og viser glede for å ta vare på naturen og dyra som bor der Barna viser interesse for insekter og det biologiske mangfoldet

FOKUS: Demokrati og 17.mai

MAI

Mål: Alle barn skal bli hørt og kunne ytre seg og få kjennskap til 17. mai

Felles for alle		
Slik gjør vi det: • Vi gjør oss kjent med 17 mai sanger og øver på å gå i tog • Barn får erfaringer med hva nasjonaldagen er og dens betydning • Vi synliggjøring av valg og demokratiske prosesser • Barna blir kjent med det norske flagget og fargene		
1-2 ÅR	3-4 ÅR	5 ÅR
Slik gjør vi det Vi bruker 17. mai fargene i ulike aktiviteter Vi hører på og synger 17.mai sanger	Slik gjør vi det Vi gir barn erfaringer med å foreta valg Vi lager det norske flagget med ulike materialer Vi lærer om historien til Norge	Slik gjør vi det Vi leser boka om tema Vi lærer om historien om Norge og demokrati Vi forteller om grunnloven
Slik vil vi ha det Barna kjenner igjen og/eller synger 17- mai sanger Barna kjenner igjen det norske flagget og fargene	Slik vil vi ha det Barna kan synge ulike 17-mai sanger Barna kjenner igjen det norske flagget og fargene Barna vet hvorfor vi feirer 17-mai Barn deltar i planlegging og gjennomføring av maifest	Slik vil vi ha det Barna kan synger flere 17.- mai sanger Barna deltar etter ønske og evne Barna kan prinsipper som « flertallet bestemmer» og meningen med valg Barna vet hvorfor vi feirer 17-mai

JUNI OG JULI

MÅL: Leke i fellesskap og oppleve gode overganger

1-5 ÅR
Delmål: Barna skal oppleve å høre til og være en del av fellesskapet i hele barnehagen og oppleve gode sommerdager
Slik gjør vi det Barna deltar i planlegging Vi leker og spiser lunsj på tvers av avdelinger Vi bruker vannrenna, badebåter og spreder til vannlek Vi går på tur og ser etter bær, blomster og insekter
Slik vil vi ha det Barna leker med «nye» barn og ansatte Barna bruker hele uteområdet i barnehagen på eget initiativ

VIKTIGE DATOER FOR BARNEHAGEÅRET 26/27

MÅNED	DATO	HVA SKJER?
AUGUST OG SEPTEMBER		
	13. og 14.08.26	Plandager – barnehagen er stengt.
	15.09.26	Foreldremøte – alle foreldre inviteres til foreldremøte
	23.09.26	Dugnad
OKTOBER OG NOVEMBER		
	28.09-04.10.26	Skolens høstferie – si ifra om ditt barn skal ha fri!
	08.10.26	Høstfest
	24.10.26	FN-dagen
	19.11.26	Planleggingsdag – barnehagen er stengt
DESEMBER		
	03.12.26	Nissefest
	11.12.26	Luciamarkering
	24.12.26-03.01.27	Juleferie – barnehagen er stengt.
JANUAR OG FEBRUAR		
	06.02.27	Vi markerer Samenes nasjonaldag med barna
	22-28.02.27	Skolens vinterferie – si ifra om ditt barn skal ha fri!
MARS OG APRIL		
	09.03.27	Barnehagedagen markeres med foreldre
	10.3.2027	Eid

	Uke 11. Dato kommer	Gullunsj
	22.03.-29.04.27	Påskeferie – barnehagen er stengt.
	12-13.04.27	Planleggingsdag – barnehagen er stengt.
	15.04.27	Fargefest
	30.04.27	Meld inn ditt barns sommerferie i visma innen 30.04.
MAI OG JUNI		
	06.05.27	Kristi himmelfartsdag – barnehagen er stengt.
	11.05.27	Dugnad
	14.05.27	Vi markerer 17.mai – foreldre inviteres til feiring med tog og festbord.
	17.05.27	17. mai – Barnehagen er stengt Eid
	Dato kommer	Foreldremøte for nye foreldre
	Dato kommer	Sommeravslutning for Stjernene (skolestarterne)
	16.06.27	Sommerfest hele barnehagen
JULI		
	Uke 26, 27	Sommerbarnehage – avdelingene samarbeider på tvers.
	12.07-01.08.27 (uke 28 og 29, 30)	Sommerferie – barnehagen er stengt.

